

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 100 kor., félévre 50 kor., negyedévre 25 kor.
Egyes szám ára 2 korona
Hirdetések felvétele egyezség szerint.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik hetenként egyszer, vasárnap reggel.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, I. Vasut-utca 306.

Gazdasági helyzetünk és az új pártalakulás

Az ország mostani külső és belső helyzetének beható megvizsgálása és lelkiismeretes megfontolás után a Magyar Gazdák pártja, a Kisgazda Párt elhatározta, hogy egyesül a nemzetgyűlés másik nagy pártjával. Az új kormány még nem alakult meg. Hogy ki lesz a kormányelnök, az nem változtat a dolgon, de az egységes pártban a kisgazdák dominálnak.

A Kisgazda Párt egymagában is sikeresen lett volna képes az ország ügyeit intézni és gondoskodni arról, hogy programjának sürgős pontjai mielőbb megvalósítsanak, el kell ismernünk, hogy a Kisgazda Párt férfias önmegtartózkodással és hazafias önzetlenséggel járt el. De egyszersmind gondoskodott arról, hogy ami az ő programjából az országnak sürgős szüksége, az meg is valósítsassék.

Rubinek vagy gróf Teleky Pál jön-e a program megvalósítására, az mellékes, de az ország gazdasági fejlődése ezt föltétlenül meg is követeli. A birtokpolitikai reform végrehajtását őszszel meg kell kezdeni, mert ezt a termék érdekei és sok százezer munkáskéz epedve várja. Ehhez pedig az szükséges, hogy a vonatkozó törvény megalkottassék. Azután kerülhet a sor az új választójogi törvény megalkotására. Mert a most sebtében megcsinált kormányrendelet nem felel meg az ország szükségleteinek, az igazságosságának és a nyugodt fejlődés érdekeinek. A nemzetgyűlés feloszlatastól tehát az új választási törvény megalkotásáig szó sem lehet. Az államfőnek kétségteletlenül megadja a nemzetgyűlés a feloszlatastól jogot, de ennek érvényesítésére csakis az új választótörvény megalkotása után kerülhet a sor, mert hiszen arról az ország minden számba jövő vezetője és a választóközönség óriási többsége is meg van már győ-

ződve, hogy a meglévő választási rend alapján új választásokat elrendelni kép telenség lenne.

A kormányválság és a nemzetgyűlés új pártalakítása éppen aratás idején érte az országot. E miatt sok volt a nyugtalankodás és az aggodalmaskodás. Különösen a gazdák részéről, mert hiszen ők látták elsősorban a rájuk bízott országos érdekeket veszélyeztetve. Az előadottak után azt hisszük, mindenki megnyugszik és az ország közönsége is egységesen fogja támogatni a nemzetgyűlésnek most már igazán nagy többségét. Az ország gazdasági helyzetét és szociális nyugalmát nem fogja károsítani az új alakulás és a nemzetgyűlés, mihelyt véglegesen megalakulhat a kormány, újra neki foghat sürgős tennivalóinak elintézésére.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

Bethlen István grófot megbizta Horthy kormányzó, hogy alakítsa kabinetet. Hosszas tanácskozások után a kisgazda, keresztény nemzeti egyesülés és a disszidensek kimondták az egyesülést, Bethlen pedig kiszemelte magának miniszter társait. Azonban ezek között részben olyanok szerepeltek, akik a mai pártkeretekhez nem tartoznak s a parlamenten kívül állanak. Különösen érzékenyen vette az egységes kormányzó azt, hogy Bethlen a belügyminiszterségre olyan egyént ajánlott, aki nyíltan Habsburg-párti. Ezenkívül több volt miniszter rossz néven vette, hogy megfelelő tárcát nem kapott volna. Ily körülmények között nem csoda, ha Bethlen gróf vállalkozása dugába dőlt s most más megoldási módot keresnek a vezető politikusok. Mindenesetre ideje volna, ha a belső politikai élet nyugvóra térne és a kisgazdapárt a dolgok élére állana. Horthy kormányzónál történt újabb kihallgatások után gróf Teleky Pál külügyminiszter kapott a kormányalakításra megbízatást. A helyzet mindenesetre eléggé komoly. Teleky gróf mellett Bethlen István gróf lenne a külügyminiszter.

Míg a magyar politikai élet a szenzációkban bővelkedik, addig a külpolitikai helyzet sem nélkülözi az izgató eseményeket. Spaában nagy heveséggel tanácskoz-

tak az ántánt szövetségesek a németek képviselőivel. A Ruhrvidéki kőszéntermelés volt napirenden. A szövetségesek azt követelték, hogy Németország havonta több millió tonna kőszentet köteles kiadni az ántántnak. A németek teljesíthetetlennek jelentették ki a követelést. Erre a szövetségesek elhatározták, hogy a Ruhrvidéket hat hadosztály ántánt katonasággal megszállják. Ebből azonban súlyos külpolitikai bonyodalmak állhatnak elő.

Sokkal komolyabb jelentőséggel bír a lengyelországi helyzet. A lengyelek Szovjet-Ukrániát csekély számú hadaikkal megszállták, Kievet is elfoglalták. A szovjet-orosz csapatok egyideig némán tűrték a lengyelek hősökéit. Majd összeszedték csapataikat és katonásként visszatértek a kölcsönt a lengyeleknek, akik sebtiben elhagyták ott Ukrániát. Nagy szorultságából Anglia segítette ki Lengyelországot. A lengyel politikusok kevés előrelátást tanúsítottak ebben az ügyben. A nagy összehúzó megegyezéssel végződött. E szerint a lengyelek a galíciai Przemyśl várától délre ötven kilométerre tartoznak visszavonulni. Kelet-Galicia és Lemberg az Ukrán szovjet-köztársaság birtokában marad. E szerint Ukrania közvetlen szomszédja lesz Csehországnak.

Teschén sziléziai hercegség német lakóinak, Árva- és Liptó magyarországi vármegyék tót lakosainak nem engedte meg az ántánt a népszavazást, így szavazás nélkül Csehországi lesznek.

Románia királya a bolsevik támadások ellenében általános mozgósítást rendelt el. Ez az ország is fenéig benne ül a felfordulásban. Remélhető, hogy az Isteni gondviselés vissza fogja neki adni azt a sok szenvedést, amit a magyarokon véghez vitt.

Szerbiában is háborog a lakosság nagyobbik fele. Laibachban az olaszok felégették a szerb bankokat. Triesztben nagy tüntetések voltak Szerbia ellen.

Visszaemlékezés 1919 ápr. 24-re.

Irja: Csiha Márton.

VIII.

A mi kálváriánk.

Ennek a cikksorozatnak a címétl ez is irhattam volna. Szándékosan nem tettem.

Ugyan ki beszél ma már egy év múlva egyes emberek szenvedéséről, önfeláldozásáról, amikor ezeréves hazánk szét darabolva, nemzetünk megfogyatkozva, idegen járom alatt nyögve, várja a feltámadást?

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Ki beszél ma már a nagy közönség körében, néhány lelkes, hazafias és ember-ségesen gondolkozó férfi és nő kivételével azokról a milliókról, akik a hat éves háboru alatt nyomorultul elpusztultak s idegen országokban, jeltelen tömegsirokban álmognak a független, gazdag, békeségben élő, szabad Magyarországról, vagy pedig idehaza betegen, rokkantan vonszolják egyik napról a másikra örömtelen életüket?

Én csak egyszerű krónikása akartam lenni annak a szomorú, gyászosemlékeztető napnak, hogy majdan egy arra hivatott író Hajduszoboszló városnak a proletárdiktatura alatti történetének mepirásakor egy néhány adatot találjon.

Megírtam az itt elmondottakat minden színezés, nagyítás, hozzátevés, elferdítés nélkül, úgy, amint megtörtént, ahogy mi azt átéltük és átszenvedtük.

Bizonyos dolgokat azonban megjegyzés nélkül elhallgatni ma sem lehet.

Az emberek hamar felejtnek. Gondolkodásukat, felfogásukat mi sem jellemzi jobban, mint ezen szomorú ügygel kapcsolatos eljárásuk.

Akik a proletárdiktatura összeomlása és a direktórium eltávozása után a lehangosabban, szinte tulzottan követelték a visszavonuló vörös katonák lefegyverzését, azok bujtak el legelőbb, azok lapultak meg és menekültek ész nélkül ismeretlen helyekre.

Mi pedig egynehányan, akik erőnk fogyatékosságát belátva, ezt elleneztek, akik szerencsétlenségünkre épen ennek a városnak tisztviselői voltunk s mint ilyenek ütközőpontot képeztünk a forradalmak izzóhangulatában két ellentétes világeszmek között, a vörösfront felbomlása után sem veszítettük el lélekjelenlétünket s a villámgyorsan száguldó eseményeket is az ész és jógondolkodás szavára hallgatva ítéltük meg, nem akartunk ok nélküli veszélyes kalandokba bocsátkozni, mert ezzel úgy a városnak, mint a lakosságának helyrehozhatatlan károkat, emberek pusztulását okoztuk volna.

Helyünkön maradtunk.

Hogy az áldozatok mégis mi lettünk s három polgára ennek a városnak ezért életével is fizetett, ez csak a mi végzetünk volt. A várost azonban megmentettük, különösebb baja itt nem lett senkinek.

Tovább megyek. Idehaza is, másfelé is, a tények ismerete nélkül, egyre csak azt beszélük, hogy minket tuszoknak vittek el s egynehány nap múlva már haza is jöttünk. Hát ez egyszerűen nem igaz.

Minket, amint azt már leírtam, mint a városi tanács tagjait ellenforradalom gyanúja miatt itt a piactéren akasztófa alá állítottak s majd amidőn onnan az isteni gondviselés különös kegyelme folytán megszabadultunk, Szolokra vittek, ahol a Szamuely Tibor elnöksége alatt működő rögtönítélt törvényszék elé állítottak. Szóval 24 óra leforgása alatt kétszer néztünk szembe a halállal.

Ha tuszoknak vittek volna el minket, az esetben ott is tartottak volna abból a célból, hogyha a megszálló románcsapatok idehaza valamelyik proletár elvtársat bántalmazzák, akkor Szamuely mi rajtunk végezteti el ugyanazt.

Hire járt akkoriban, mikor hazajöttünk, hogy a terrorcsapat ezt is, meg amazt is ki akarta végezni s állítólag

találtak volna egy névsort, amelyre 140 kivégzendő embernek a neve volt feljegyezve. Hogy mennyiben igaz ez az állítás, nem tudom, de alig hiszem, hogy ennyi embert kivégeztek volna, egyrészt, mert idejük sem volt hozzá, másrészt pedig, mert Szamuely is a tárgyalás alkalmával csak a Körner Géza és Fehér Gábor kivégeztetését emlegette!

Ezen feltevésünket igazolja az is, hogy a vonaton a terrorkatonák nekünk azt beszéltek, hogy Hajduszoboszlón az akasztás után még 15 embert löttek agyon és Szoboszlóval elvégezték azt, amit akartak. Hogy kiket löttek agyon, azt nem tudták megmondani. Az is lehet, hogy ezt a mesét csak a mi ijjesztgetésünkre találták ki.

Elismeréssel kell megemlékeznünk azokról a józan gondolkodású szegényemberekről, akik a válságos órákban egyetértelműleg mellénk állottak s olyan bizonyosságot tettek ártatlanságunk mellett, hogy ez az állásfoglalás még a Szamuely jéghideg, kökemény szívét is engedékenységre bírta irántunk.

Szabadon bocsájtásunkra nagy befolyást lehetett a Kemecey Lajos vallomása is, akit a tárgyalás előtt Szolnokon kikérdeztek. Sőt én abban a feltevésben vagyok, hogy ha ő április 24-én idehaza van, a kivégzéseket megtudta volna akadályozni, vagy legalább is minden befolyását latba vetette volna, hogy azokat megakadályozza.

Lármás, hangos, agresszív természetű ember volt ez a Kemecey, amint ő mondta, már 15 év óta küzd a szociális eszmékért, harcmóddora is elég kiméltlen volt, de gyilkosságra nem lett volna kapható, azt el is ítélte.

Hiszen köztudomású volt, hogy dr. Fekete László polgármestert szerette s vele elég bizalmas viszonyban állott. Magam többször fölтанuja voltam, amikor a polgármester hivatalos szobájában panaszkodott a tömegek féltelensége miatt, amellyel veszélyeztetik a szociális eszméket. A kivégzés előtt 5—6 nappal pedig egy kérvényt hozott be és a polgármesternek jogi véleményét kérte arra nézve. A kérvényben a Szencs-puszta megvételeinek megsemmisítését kérte egy értekezlet a földmivelésügyi minisztertől. Hogy dr. Fekete László milyen véleményt, illetve tanácsot adott Kemeceynek nem tudom, mert én a szobából kijöttem.

Csodálkozással kell még felemlítenem Kerekes Béla emberfeletti magatartását, aki a három szerencsétlen áldozat kivégzését végig nézte s ő maga is csak a véletlen szerencse folytán menekült meg a kivégzéstől. Köszönetet mondhat neki a város közönsége, mert a vallatás során saját életének veszélyeztetésével férfiasan nézett szembe a halállal s volt benne annyi erkölcsi erő és bátorság, hogy az igaztalan váddal szemben lakostársaink közül többeknek az életét mentette meg.

Cikksorozatamat bevégezem azzal az óhajjal, hogy az elmúlt idők szomorú tapasztalataiból okulva, szűnjön meg közöttünk az ellentét, a gyűlölet, a visszavonás, a pártoskodás, szeressük, becsüljük, támogassuk egymást, hogy ebből az egyetértésből támadjon fel a nagy, a boldog, a független és gazdag Magyarország, az új Magyarország!

Vége.

A falu és a magyar asszonyok

Julius hó 8-án, csütörtökön tartotta ülését a Falu Szövetség női osztálya. Ez az osztály a Szövetség teendői közül azokat fogja gondjába venni, amikhez az asszonyok jobban értenek. Az alakuló gyűlésen Rubinek Gyuláné elnökölt, az osztály munka tervét pedig Zempléni Lászlóné fejtette ki. Mind a két magyar hölgy gazdacsaládnak a gyermeke, mind a kettő falusi gazdaságban él és dolgozik, mind a kettő az élet közvetlen tapasztalataiból ismeri a falut. Képviselve volt a gyűlésen a keresztény magyar asszonyoknak minden nagyobb egyesülete és meghatározó volt, amikor kitűnt, hogy katolikus és protestánsok egyaránt a legteljesebb lelkesedéssel szentelik munkájukat a magyar falusi nép javára. A női osztály alelnökeiül Szegedi-Maszák Hugónét és Tormay Ceciliát választották meg.

A Falu Szövetség női osztálya mindenekelőtt a falusi otthon és családi élet fejlesztésére és javítására adja magát. Tudással, izléssel és ahol kell, másféle segítséggel is, azon fog dolgozni, hogy a falusi otthonok tiszták, egészségek, jól épültek legyenek. Hogy a falusi családok otthona, szegény-gazdag egyaránt méltó legyen a magyar föld munkálóinak társadalmi értékéhez. Ebben a munkában a magyar művelt középosztály asszonyainak, leányainak sokat kell a falu népével érintkeznie, mert csak ilyen módon taníthatják meg falusi testvéreinket a szükséges tudnivalókra. Ennek a dolognak az alapeszméje nagyon egyszerű és természetes. A középosztály asszonyainak módjukban volt az otthoni munkákat jobban megtanulni, tanították őket a kézimunkára, tanították őket egészségük és az otthon egészségének ápolására, mindenféle munkára, ami az otthont csinosabbá, kedvesebbé, egészségesebbé teszi. Hát adják át ezeket a kincseket falusi magyar testvéreiknek, akiknek nem volt módjukban ezekhez az ismeretekhez hozzájutni. Nem iskolázva, nem nagyképekű tanítással, hanem barátságos társadalmi érintkezéssel és gyakorlati útmutatásokkal.

Különösen meleg szavak estek a szegény falusi családok gyermekeinek érdekében. Minden falunk temetője évenként megszorodik egy csomó kis keresztel, kis fejével. Az állam törvény szerint az elhagyott gyermekekkel törődik. De nemcsak a szülő nélküli, vagy rossz szülővel megvert gyermekekről kell gondoskodni, hanem azokról is, akiknek életét az egészségtelen lakás, a meg nem felelő táplálás és a munkában egész nap elfoglalt szülők életviszonyai fenyegetik. A Falu Szövetség asszonyainak ezekre is ki fog terjedni a gondja. Sok meleg szívű uri asszony van a Falu Szövetségben, akik már hosszú évek óta egész seregeit mentették meg a rossz életviszonyok által fenyegetett gyermekeknek.

Hát csak induljon meg az a munka országosan és teljes erővel. Ez is összeforrasztója lesz a sokféle bajban nagyon egymásra utalt magyarságnak.

Hirdessen a Független Hajduságban

Haszonbéremelési jog az 1920-21 évre

A kormány 5440—1920. M. E. sz. rendeletével részletesen szabályozta a haszonbérletekkel kapcsolatos függő és gyakran vitatott kérdéseket.

A rendelet mindenekelőtt kötelezi a haszonbérletet, hogy amennyiben a haszonbérlet bíróság útján, vagy egyezségileg már felemelték, a felemelt mértékben tartozik megfizetni azt az 1920-21 gazdasági évre is. Amennyiben a haszonbérlet, vagy a haszonbérbeadó ennek mértékét a változott viszonyoknak megfelelőnek nem találja, a haszonbérbeadó új megállapítását kérheti a bíróságtól. Nem terjeszthet elő a haszonbérlet ilyen kérelmet, ha az eredeti haszonbérlet az 1919-1920. évre 100 százaléknál nem nagyobb mértékben emelték.

A rendelet megadja a haszonbéremelési lehetőséget az 1918-ban és azóta bérbeadott földbirtokokra nézve is, úgy az 1919-20., valamint 1920-21. évre vonatkozólag. Az 1920-21. évre járó haszonbérfelemelését kérheti az a haszonbérbeadó is, aki eddig az előző évekre hasonló kérelmet nem terjesztett elő, vagy ilyen irányú kérelme elutasított.

Nincs helye a haszonbér emelésének akkor, ha a haszonbérbeadó nyilvános számadása kötelezett vállalat, vagy más kereskedelmi társaság, avagy olyan személy, aki birtokok eladásával üzletszerűen foglalkozik, vagy aki szokásos üzérkedő és vagyonát a háború alatt a tisztességes polgári hasznot meghaladó nyereséggel szerezte.

A rendelet részletesen szabályozza az alhaszonbér kérdését is, alapul véve azt, hogy az alhaszonbérleteket csak olyan arányban lehet emelni, amint a bíróság a haszonbérletet emelte és hogy az alhaszonbérbeadásból 10 százaléknál nagyobb haszon ne származzon.

A természetbeni szolgáltatásokat a haszonbérlet terményekben, vagy természetben tartozik teljesíteni, még ha a szerződés a pénzbeli válságot meg is engedné. Amennyiben bármely okból a szerződésben megállapított pénzegegyenértékek a változott viszonyoknak többé nem felelnek meg, a haszonbérbeadó bíróságtól kérheti ezeknek megfelelő mérvű emelését.

A rendelet rendkívüli felmondási lehetőséget biztosít azoknak a haszonbérbeadóknak, akik eddig hadiszolgálatban vagy hadifogságban voltak és csak most térhettek vissza, továbbá azoknak a közszolgálati alkalmazottaknak és tényleges katonáknak, akik a szolgálatukból megválva saját maguk kívánják gazdálkodni. A haszonbérlet átadására nézve ily esetekben folyó évi szeptember hó 1-ig kell felhívni a haszonbérletet, akinek kérésére az ügyben a bíróság dönt. Azonkívül a haszonbérbeadók a szerződés felbontását kérhetik a bíróságtól akkor is, ha haszonbérlet a termést a birtokon nem megfelelőképpen folytatja, az ingatlanról az almot, tráglyát, takarmányt vagy gazdasági felszerelést elviteti, az épületeket karban nem tartja és mind ezek következtében úgy a haszonbérbeadót, valamint a közérdekeket károsítja.

A haszonbérlet a bérlet végén köteles bíróságilag megállapítandó kártérítés ellenében az állandó jellegű beruházásokat visszahagyni, nemkülönben a tráglyát és annyi gazdasági terményt, amennyi a gazdaság folytatásához szükséges. A feleslegesnek mutató takarmányt is köteles a haszonbérbeadónak átvételre felajánlani.

A haszonbérleti szerződések, amennyiben a felek másképp nem állapodnak meg, lejáratkor megszűnnek, kivéve azokat, amelyekre nézve a termelés biztosítása és legelőterületek kihasználása érdekében különleges hatósági intézkedés történt. Ily esetekben, valamint akkor, ha a lejárt haszonbérlet tulajdonosával a bérlet a viszonyok következtében érintkezni nem tud, a vármegyei közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága intézkedik.

E rendeletben alapuló eljárás iránt a kérelmet az ingatlan fekvése szerint illetékes bíróságnál kell benyújtani. Ha a haszonbérlet 100 kat. holdnál nem nagyobb, az eljárásra az illetékes járásbíróság hivatott, míg 100 kat. holdnál nagyobb ingatlanokra nézve az illetékes törvényszéknél alakuló vegyes bíróság dönt. A vegyes bíróság alakulására és eljárására nézve az eddig is érvényben volt szabályok az irányadók. Az így hozott határozatok ellen egyfoku fellebbezésnek van helye és pedig a járásbíróság határozatát a törvényszékhez, a törvényszék határozatát pedig a főtábiához lehet fellebbezni. Nincs helye a fellebbezésnek a haszonbérlet részéről, ha az emelés mérvé 100 százaléknál nem nagyobb.

Ha a béremelés 100 százalékosnál nagyobb, akkor joga van a haszonbérletnek a bérlettel ellátni. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának határozatai ellen a földművelésügyi miniszterhez lehet fellebbezni.

A haszonbéremelés iránti kérelmeket az 1920-21. gazdasági év első felében kell beadni, a pénzváltások emelésére nézve pedig a gazdasági év végétől számított hatvan napon belül a kérelmet előterjeszteni.

Fentartják a vámörletést

A közlemezési miniszter a hivatalos lap mai számában közzétett 44.000 számú rendeletével részletesen szabályozta a folyó évi termésből származó termények feldolgozásának feltételeit és a vámörletésre vonatkozó összes eddigi rendeletek hatályon kívül helyezésével a következőképpen intézkedett:

Bármely terményt megörletetni, vagy bármilyen módon feldolgoztatni csak a közlemezési elöljáróság által kiállított örletési tanusítvány alapján szabad. Bármely malom csak vámörletést végezhet örletési tanusítvány átadása mellett. Kenyérgabonát tilos kézi-darálón megörletni.

A malom a behozott gabonából örletésért és hántolásért annak 15 százalékát, darálásért és egyéb feldolgozásért 12 százalékát köteles minden félnek egyformán felszámítani. Felszámíthat továbbá a malom porlásra örletésnél 3 százalékot, darálásnál 2 százalékot, ezenfelül további levonásnak

semmi címen helye nincsen. Az örletési pótdíjak július hó 15-ével megszűnnek.

Örletésnél legalább 75%-os kiörletés kötelező (hántolásnál legalább 60%-os). A kizárólag parasztorletést (liszt és korpa együtt) végző malmok továbbra is végezhetnek ilyen örletést, kötelesek azonban az egész örleménymennyiséget a porlás levonásával kiszolgáltatni. Vámörletésnél a megállapított kiörletési százalék keretén belül tetszőszerinti lisztfajták állíthatók elő.

A közlemezési elöljáróság minden a közlemezési területén lakó egyének tartozik örletési tanusítványt a fél tetszése szerinti mennyiségről és a kívánt malomra a hivatalos időben bármikor díjtalanul kiállítani. Ha a malom feldolgozandó terménnyel tulzsfolva nincsen, a malomtulajdonos köteles az örletés végett behozott terményt elfogadni, de csakis örletési tanusítvány mellett. A megörletett gabona kiszolgáltatása alkalmával a kiadott mennyiséget köteles a malom az örletető jelenlétében lemészálni és az örletési tanusítvány szelvényére rávezetni, hogy melyik anyagból milyen mennyiséget szolgáltatott ki.

A gőzüzemű malmok az örletető felől fűtőanyagot követelhetnek, a mindenkori maximális ár megtérítése ellenében és pedig örletésnél és hántolásnál a behozott gabona súlyának szénben legfeljebb 25%-át, fában legfeljebb 30%-át, darálásnál és egyéb feldolgozásnál pedig ennek felét.

Kereskedelmi örletést a malok csak a közlemezési miniszterium engedélye alapján folytathatnak, de csak az esetben, ha vámörletéssel egyáltalában nem foglalkoznak. Kereskedelmi örletésnél sem a kiörletési százalék, sem pedig az egyes lisztfajták előállítására nem esik korlátozás alá. Az ilyen malmok a kereskedelmi örletés céljából a malomba kerülő gabonának 20 százalékát kötelesek a közlemezési miniszterium rendelkezésére bocsájtani, a termelőktől igénybe veendő gabonára nézve megállapított áron.

A közfogyasztásra szánt kenyérgabona feldolgozása külön szerződés alapján történik, amelyet a kormány megbízott szerve bármilyen malommal köthet.

A közlemezési miniszter szabálytalanságok esetén bármely malom üzemét beszüntetheti, a rendelkezések betartását szigorúan ellenőriztetni és azok megszegését erősen büntetni fogja.

HIREK

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A „Független Hajduság“ előfizetési díja:

Egész évre — — — 100 korona.

Félévre — — — 50 „

Negyedévre — — — 25 „

Előfizetéseket helybeliek legcélszerűbben a lapkihordók útján, vidékiek postátalványon eszközölhetik.

A kiadóhivatal.

— A református templomban ma vasárnap délelőtt Csányi László vallásánár predikál.

— **Hivatal átadás.** Dr. Papp Sándor ujonan választott főszolgabíró jul. 15-én vette át a hajduszoboszlói járás főszolgabírói hivatalát Kovács Gábor h. főszolgabírótól, akit vármegyei aljegyzőnek választottak s maga is távozik Szoboszlóról. Az átadáson az alispánt dr. Nábráczky Béla vm. főjegyző képviselte. Dr. Boér Pál menekült szolgabírót az alispán ezeltől egy hóval a szolgálattétel alól fölmentette. Helyére a vármegyei közgyűlés által választott dr. Szabó Sándor szolgabíró került.

— **A városi dalegyület** július 15-én Demjén Ferenc ref. lelkész elnökele alatt több évi hallgatás után alakuló közgyűlést tartott. Az alakuló közgyűlésen a működő és pártoló tagok igen szép számmal vettek részt. Demjén Ferenc elnök lelkészi szavai után egyhangú lelkesedéssel kimondott az egyesület újra alakulása. Elnökké Demjén Ferenc ref. lelkész, jegyzővé Böszörményi Ferenc, karnaggyá id. Cseke Gábor, pénztárossá Parti Mihály választották. A megválasztott elnökség felhívást fog intézni a város közönségéhez, hogy az egyesületbe pártoló és működő tagokul minél tömegesebben lépjen be. Követendő példát mutatott erre az intelligens iparoság, mely a régi zászló alatt ismét lelkesen tömörül, egyaránt szolgálván a művészi célt és a közérdeket. Pártoló tagok 10 korona évi díjat fizetnek. Pártoló tagok családtagjaihoz temetés alkalmával 400 korona, másokhoz 500 korona tiszteletdíj lefizetése ellenében vonul ki a városi dalegyület közreműködni temetési énekek előadására.

— **Református presbiterium** ma délelőtt féltizenegy órakor több fontos ügyben ülést tart a központi fiúiskola emeleti dísztermében.

— **Az ellátatlan lakosság létszáma** Hajduszoboszlón az új összeírás szerint jul. 17-én 9678 volt. Ez a szám még most is nő. A szomorú termés viszonyok eredménye ez a nagy szám. A vetés terület buzából és rozsból alig éri el a 7000 holdat. Termés átlag legfeljebb három méter-mázsza lesz holdankint.

— **Színházi élet Szoboszlón.** Hermann Tamás igazgató 21 tagú színtársulata tíz nap óta Hajduszoboszlón működik. A jó erőkből álló színtársulat a modern színdarabok előadását is szép sikerrel kultiválja. Közönségünk azzal mutatja ki a színtársulat iránti szimpatiaját, hogy állandóan zsúfolt nézőtér van az előadásokon, amelyeket az állami polgári fiúiskola tornatermében tartanak. Mai napon színre kerül Náni.

— **A Gazdakör** július 27-én a város erdejében, esetleg saját helyiségében saját pénztára javára táncvigalmat rendez.

— **Olvasóink figyelmébe!** Csiha Márton városi főjegyző ur „Visszaemlékezések“ című nagyérdekű cikksorozatából sajnálatunkra lappeldányokkal nem szolgálhatunk. Jövő számunkban kezdjük közölni Kerekes Béla városi jegyző emlékiratait 1919. ápr. 24-ről.

— **Bércsépítés.** A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján elrendelte, hogy a bércsépítésért járó jutalék (cséplőrész) megállapítása a

felek között szabad egyezkedés tárgya. Felhatalmazta azonban a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy amennyiben szükséges, a bércsépítésért járó jutalékot a folyó cséplési idényre a törvényhatóság egész területre vagy annak egy részére a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség, valamint három munkaadó (cséplető) és három munkavállaló (bércsépítőgépek tulajdonos) meghallgatása után megállapítsa, amely esetben a bércsépítőgépek tulajdonosa a megállapított jutaléknál többet nem követelhet. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Ha valamely törvényhatóság a jutalékot egységesen megállapította, ezt a földmivélségi miniszternek be kell jelenteni.

— **A juniusi adózás.** A pénzügyigazgatóság jelentése szerint Hajdúvármegye területéről juniusban az állampénztárhoz 274,929 K egyenes adót, 1498 K hadmentességi díjat, 25,091 K jövedelmi és vagyonadót, 81,832 K bélyegjövédéket, 295,008 K jogilletéket, 1,568 K díjjövédéket és 674,811 K dohányjövédéket fizettek be. A határvámjövédék 212,951 K volt, fogyasztási és italadóban 67,780 K folyt be.

— **Kedvezményes ellátás helyett készpénztérítés.** Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter rendeletileg megengedte, hogy a vidéki közszolgálati alkalmazottak kedvezményes természetbeni ellátásról szóló rendeletben felsorolt élelmicikkeket a Budapesten kiosztott mennyiség helyett a beszerzési csoporttól készpénztérítésben részesüljenek.

— **Jó családból való fiú fiú tanulóknak felvétetik. Váczy Kálmán fűszerkereskedésében.**

— **Eladó zongora.** Padrah Sándor kir. közjegyzőnél egy jókarban levő tanuló zongora eladó.

— **Műtár, műkés, járógép, sérv- és haskötők nagy választékban kaphatók** Vitáriusnál, Debrecen, Piac-utca 18., Alföldi-palota. Ferdénövésű gyermekek részére acélfüzöt készít; vidéki megrendelőket vasár- és ünnepnapon Eölvös-utca 85. sz. lakásán fogad. 8-10

— **A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva nemzeti szövetségének** hajdúvármegyei és Debrecen szab. kir. városi csoportja folyó hó 11-én megalakult. Értesítettnek az érdekeltek, hogy minden eddig létesült hasonló egyesületek belügyminiszteri rendelettel feloszlattak. A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva ügyei az országban egyöntetűen a most megalakuló szövetség csoportjainál és fiókjainál lesznek elintézve. Jörfelfogott saját érdekében cselekszik minden hadirokkant,

hadiözvegy és hadiárva, ha ezen szövetségbe mielőbb beiratkozik. A beiratkozás debreceni lakos részére d. e. 9 órától d. u. 2 óráig, Egyház-tér 7. szám alatt a katonai nyilvántartó hivatalban, vidéken pedig a már ismert eddigi, vagy ezután ezen szövetség ott helyben megalakuló szervénél eszközölhető. A szövetség minden tagjának jogos panasza meghallgatást és orvoslást nyer. Nem lesz szükséges ügyes-bajos dolgaikban egyik hivatalból a másikba menni, vagy Budapestre fárasztó, költséges és eredménytelen utazásokat tenni. A szövetség csak azt kéri, hogy itt, helyben mindaddig, míg megfelelő helyiség áll rendelkezésünkre, csupán a beiratkozási munkát végezheti és így addig egyéb ügyekben eijárni nincs módjában. Mihelyt abban a helyzetben lesz, hogy a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva egyéb ügyeit is rendszeresen végezni tudja, arról a helybeli érdekelteket hirtapilag értesíteni fogja. Hajdúvármegyei m. kir. katonai parancsnokság.

Felhívás.

A m. kir. debreceni katonai körletparancsnokság területén tartózkodó nem tényleges állományu (tartalékos, népfelkelő, nyugállományu és szolgálaton kívüli viszonybeli) hadbírák 1920. évi július hó 14-ig fenti parancsnokság ügyésznél személyesen vagy írásban jelentkezzenek. Utóbbi esetben jelentésükben közölni tartoznak nevüket, volt nevüket, szolgálati viszonyukat (tart., nyugáll., nfk., szkv.), születési évüket, vallásukat, volt vallásukat, foglalkozásukat, állandó lakhelyüket, pontos lakcímtüket és azt, hogy hajlandók-e hadbírói szolgálatra önként jelentkezni,

M. kir. debreceni kat.
körletparancsnokság.

Felhívás.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur, a m. kir. katonai nevelő és képző intézetekben való felvételre az 1920—1921. iskolai évre pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek a hajdúvármegyei katonai parancsnokságnál (Debrecen, vármegyei háza II. emelet) naponta délelőtt 9—10 óráig megtekinthetők.

Kérvénynek f. hó 30-áig már a katonai körletparancsnokságnál kell lenni.

Hajdúvármegyei m. kir.
katonai parancsnokság.